

Journal of Social Intervention: Theory and Practice –
2012 – Volume 21, Issue 3, pp. 88–90
URN:NBN:NL:UI:10-1-113797

ISSN: 1876-8830

URL: <http://www.journalsi.org>

Publisher: Igitur publishing, in cooperation
with Utrecht University of

Applied Sciences, Faculty of Society and Law

Copyright: this work has been published under a

Creative Commons Attribution-Noncommercial-No

Derivative Works 3.0 Netherlands License

Dr. Nol Reverda is sinds 2002 als lector van de kenniskring

“Comparative European Social Research and Theory”

(CESRT) verbonden aan de Faculteit Sociale Studies van

Hogeschool Zuyd. Tevens is hij sinds 2009 bijzonder

lector demografische krimp en in die hoedanigheid als

wetenschappelijk directeur verbonden aan NEIMED, het

Nederlands Kennisinstituut voor de Maatschappelijke

Effecten van Demografische Krimp.

E-mail: Nol.reverda@zuyd.nl

VERANDERINGEN SOCIAL WORK IN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF

NOL REVERDA

De titel van mijn column¹ luidt “veranderingen social work in internationaal perspectief”. Als eigenaar van deze column heb ik echter de vrijheid genomen de titel wat te wijzigen in de volgende vraag: wil het Nederlandse “sociaal werk” nog wel een internationaal perspectief? Vergeef me overigens dat ik in het vervolg over “sociaal werk” spreek in plaats van dat lelijke en inhoudelijk niets toevoegende Engelse woord “social work”. Want om sociaal werk nu social work te noemen heb je nog niet gelijk een internationale dimensie en oriëntatie veiliggesteld.

Zeker als het om Europa gaat, gaan in Nederland steeds vaker de deuren op slot, de ramen dicht en worden de luiken gesloten. Een klein, niet uitputtend overzicht: het dwingende en vermanende Nederlandse vingertje richting de oplossing van de schuldencrisis in Griekenland en andere Zuid Europese landen. Het afschaffen van de mogelijkheid om twee paspoorten te bezitten met als motivatie dat multiculturaliteit een halt toegeroepen moet worden en men zich dient te bekennen tot en loyaal dient te zijn aan de homogene, Nederlandse cultuur. Ook maken wij inmiddels wetten bedoeld voor ongeveer 300 mensen van de bijna 17 miljoen die hier wonen: ik heb het over het verbod op gezichtsbedekkende kleding. We willen de vingerafdrukken van buitenlanders

centraal registreren en blokkeren tussen de bedrijven door de toetreding van Roemenië en Bulgarije tot het Schengengebied. Tenslotte reist minister Leers Europa af met de missie om migratie en gezinshereniging te bemoeilijken en tikt het Europese Parlement de regering op de vingers omdat zij geen afstand neemt van de klachtensite over de MOE-landen.

Is het in het sociaal werk beter gesteld met de Europese en internationale oriëntatie: staan daar de ramen en vensters open en zijn de deuren ontsloten? Ook hier kan ik me niet aan de indruk onttrekken, dat we het liefst "onder ons" zijn en dat de eigen navel het centrum van de wereld vertegenwoordigt. Staf en studentenmobiliteit nemen volgens de Nuffic publicatie *Mobiliteit in Beeld* uit 2011 geleidelijk af. Franse, Duitse of Engelstalige boeken en artikelen komen niet of nauwelijks op de literatuurlijsten van het sociaal werk curriculum voor. En het aantal aanmeldingen uit Nederland voor de Worldconference Social Work and Policy in Stockholm, juli 2012, bedroeg per 20 februari 18 op een te verwachte aantal deelnemers van 2,5 tot 3000. Het zijn zo maar wat voorbeelden: we hebben het buitenland niet nodig en zijn volop in de weer met ons eigen binnenlands discours. Dat discours gaat over actieve burgers, die verantwoordelijkheid moeten nemen voor zorg en welzijn in een neoliberale tijd. Het gaat over eigen kracht, kantelen, opplussen en integrale vraagverheldering; over zelfsturing, samensturing, steunstructuren en informele netwerken; over verleiden, achter de voordeur, op bewijs gebaseerde praktijken en efficiencywinst; over maatschappelijk ondernemen, makelen en kwartiermaken; over ketensamenwerking, slimme allianties en, ik heb het woord niet uitgevonden, voorsorteren op systeemverandering. Kortom, wij zijn druk bezig met wat van Beugen in 1968 al in zijn proefschrift *sociale technologie* noemde – dat is ons discours.

Europees sociaal werk bestaat niet, wel sociaal werk in Europa. Bijvoorbeeld in Wit-Rusland. Daar is Jibeka Ibraeva sociaal werker en zij probeert de in armoede levende mensen op het platteland te bereiken met de schaarse Wit-Russische middelen om die armoede wat te lenigen. Of we reizen naar Boedapest, waar Laszlo Tenzer in een leegstaande treinwagon met houtkachel in de barre Hongaarse winter dak- en thuislozen opvangt. Of naar Baskenland, waar Estibaliz Garmendia psychosociale ondersteuning geeft aan slachtoffers van het ETA-geweld. Het zijn zo maar wat voorbeelden van sociaal werk in Europa. Jibeka, Laszlo en Estibaliz kennen allen de grondleggers van sociaal werk en beheersen de theorie, zij hebben weet van methodieken en van het vigerende beleid in hun land, zij kennen de naam van de verantwoordelijke minister voor sociale zaken en houden in hun zakboekje de belangrijkste namen, adressen en telefoonnummers van hun netwerk bij – dat is bij hen "registratie". Jibeka, Laszlo en Estibaliz weten echter niets van ketens, hebben zich nooit afgevraagd of ze wel de geëigende professionele competenties bezitten en voeren

VERANDERINGEN SOCIAL WORK IN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF

geen registratie van hun cliëntsysteem. Hoewel zij betrokken zijn op de kerntaken van het sociale werk – te weten het armoedevraagstuk, het probleem van dak- en thuisloosheid en psychosociale hulpverlening – hebben zij geen weet van de effectiviteit van hun interventie, of dat hun aanbod aansluit bij de integrale vraagarticulatie van de cliënt. Anders gezegd: Jibeka, Laszlo en Estibaliz zijn nog gewoon sociaal werkers, geen sociaal technologen.

Het wordt tijd, dat de deuren ontsloten worden, de ramen weer opengaan en dat we het “buiten” weer in het “binnen” toelaten. Laten we Jibeka, Laslo en Estibaliz uitnodigen en hen laten voordoen, wat sociaal werk ook al weer oorspronkelijk betekende. Laat Europa eens een keer onze spiegel zijn, niet om te beleren, maar om te leren. Het wordt kortom tijd de internationale draad weer op te pakken – samenleven is inderdaad geen nationale privézaak!!

NOTEN

- 1 Deze column is op 29 maart 2012 uitgesproken tijdens het symposium “Samenleven is geen privézaak” ter gelegenheid van het afscheid Hans van Ewijk.